

یکصد معمار، یکصد انتخاب

نشست پنجم: ۲۱ بهمن ماه ۱۳۹۴ خورشیدی
باغ موزه قصر

گزارش سی‌ام

«جمع‌بندی نشست پنجم»

با برگزاری پنجمین نشست «یکصد معمار، یکصد انتخاب»، مجموع آثار برتر معماری معاصر ایران که توسط معماران معرفی شدند، به ۴۷ اثر رسید. به این ترتیب، بیش از پنج نشست دیگر باید در انتظار بود تا یکصد اثر برتر معماری معاصر ایران برجسته و شناخته شوند. هرچند، هرگز، این حکم وجود ندارد که آثار برتر معماری امروز ما همین یکصد اثر هستند یا خواهند بود، با این حال، انتخاب یکصد اثر هم کار چندان ساده‌ای نیست و هرچه به نشست‌های آخر می‌رسیم، دایره انتخاب برای معماران تنگ‌تر می‌شود. همین، کنجکاوی و هیجان مخاطبین را بالا می‌برد و در هر نشست در انتظار آشنایی با اثر یا آثاری هستند که تا آن موقع نمی‌شناختند.

اینک به نظر می‌آید «یکصد معمار، یکصد انتخاب» حلقه خود را پیدا کرده و باید کوشید این حلقه را بزرگ‌تر کرد. در یکی از پرسش‌های «نظرنامه» از مخاطب پرسیده شده بود آیا در نشست‌های قبلی حضور داشته؛ بیش از ۵۷ درصد آنانی که به این پرسش پاسخ داده‌اند، کسانی هستند که در یک یا چند نشست قبلی بوده‌اند. این امر موجب خوشحالی است.

نشست پنجم، عصر روز چهارشنبه ۲۱ بهمن ماه در باغ‌موزه قصر برگزار شد و بقول یکی از مخاطبین در «نظرنامه»، «باز هم جا کم آمد و تعدادی مجبور شدند برنامه را ایستاده ببینند». همین استقبال صمیمانه مخاطب است که شوق برگزاری «هر نشست بهتر از نشست قبل» را برای مجریان برنامه بوجود می‌آورد. همین استقبال ارجمند است که در هر برنامه پیشنهاد و شکوفه‌های امید تازه‌ای می‌شکفت. در نشست پنجم، قرار بود، معماران، در پایان معرفی اثر مورد نظر خود، یک کتاب هم معرفی کنند. خلاصه و موجز: نام کتاب، نویسنده و مترجم، ناشر! همین. ولی در همان اول معلوم شد، کار به این سادگی نیست! معماران می‌خواهند «دلیل» انتخابشان را هم بگویند! به همین خاطر از برخی معرفی‌ها صرف‌نظ شد تا زمان از دست نرود. علی‌رغم این دقت در زمان‌بندی، در این نشست، برای نخستین بار مدیر پروژه مجبور شد از دو تن از معماران عزیز درخواست کند ارائه خود را به نشست بعدی موکول کنند، چون وقت کم آمد!

در نشست پنجم، مدیر پروژه پیشنهاد «کتاب برای کتاب» را مطرح کرد و از مخاطبین خواست اگر با چنین برنامه‌ای موافق هستند، به هر شکلی که می‌توانند، تمایل احتمالی خود را نشان دهند! و واکنش مخاطبین کف‌زدن و استقبال بود. زیبا، طبق این برنامه، انجمن مفاخر مسئولیت می‌پذیرد و از معماران نویسنده و مترجم و از ناشران می‌خواهد تعدادی از کتاب‌های خود را به «صندوق کتاب یکصد معمار، یکصد انتخاب» اهدا کنند. این کتاب‌های اهدایی در جریان نشست‌ها به فروش می‌رسند

و پول حاصل از فروش آن‌ها این صندوق را تشکیل می‌دهد. تمام آن‌هایی که از این طریق کتاب می‌خرند، به اندازه ۵۰ درصد از مبلغ خرید خود را در خرید «کتاب یکصد معمار یکصد انتخاب» تخفیف می‌گیرند. بدین ترتیب، مخاطبین این برنامه، با خرید کتاب، ذخیره‌ای برای خرید «کتاب یکصد معمار، یکصد انتخاب» برای خود فراهم می‌کنند. این برنامه، که با استقبال مخاطبین مواجه شد، در روزهای آتی، بصورت مدون و دقیق به اطلاع دوستداران برنامه خواهد رسید.

آثار معرفی شده

دانشگاه امام صادق (مرکز مطالعات مدیریت سابق)، اثر نادر اردلان (دفتر معماری فرمانفرمائیان و همکاران)، با معرفی ایرج اعتصام

این اثر، به اعتقاد ایرج اعتصام، با تاسی از معماری باغ ایرانی، بویژه باغ فین، در دوره‌ای طراحی و اجرا شده‌است که سلیقه فاخر عمومی از مینی‌مالیسم خشک در حوزه معماری خسته شده‌بود و تشنگی به رنگ و فرم‌های زیبا بوجود آمده‌بود. نادر اردلان، بعنوان مدیر پروژه و معمار ارشد پروژه، فرم‌ها و موتیف‌های معماری ایرانی را بصورت مدولار در این بنا بکار برده و مجموعه‌ای ساده، ماندگار و هنرمندانه خلق کرده‌است.

شهرک شوشتر نو، اثر کامران دیبا، با معرفی گیتی اعتماد
گیتی اعتماد، بیشترین تکیه را بر پایداری معماری و طراحی شهری این شهرک قرار می‌دهد. محور اصلی پیاده در قلب مجموعه، با نگاه خلق شهرکی پیاده‌محور، نشان از دیدی پیشرفته و مدرن به شهر دارد و دیبا توانسته با آمیختن این ظرایف پیشرفته شهرسازی با الگوها و زیبایی‌های معماری بومی ایران، اثری ماندگار خلق کند، بویژه با این نگاه متری که هرگز نمی‌خواسته شهرک جدید را منزوی و جدا از شوشتر بسازد.

تئاتر شهر، اثر علی سردار افخمی، با معرفی فریبرز دولت‌آبادی
 دولت‌آبادی معتقد است این بنا که در بخشی از باغ شهرداری
 سابق ساخته شده‌است، چنان ارزشمند و فاخر است که تمامی
 ساخت و سازهای اطراف، صرفنظر از ارزش و درجه تفاخر خود،
 با این بنا باید سنجیده و تطبیق داده شوند. می‌گوید این بنای با
 ارتفاع ۱۵ متر، چنان ظریف و زیبا ساخته شده که انگار
 ستون‌های اطراف از سقف طره آویزان شده‌اند، نه اینکه حامل و
 نگهدارنده طره باشند. در جای‌جای اثر نشانه‌های معماری ناب
 ایرانی را می‌تواند یافت.

دفتر مرکزی ذوب‌آهن فولادشهر، اثر جواد حاتمی، با معرفی
 محمد سمنانی

جواد حاتمی از آن دسته معماران است که ساختار اصلی معماری
 را نظام و سیستم آن می‌دانند و خود در این اثر به شیواترین
 شکل ممکن توانسته این سیستم را در معماری پیاده کند. به باور
 محمد سمنانی، این اثر که به دلیل قرار گرفتن در محدوده‌ای
 محصور، کم‌تر امکان دیده و حس شدن دارد، از شاهکارهای
 معماری معاصر ایران است که ضمن حفظ روح و جوهر معماری
 ایرانی، کاملاً امروزی و جهانی است و نشان‌دهنده عملکرد
 خواسته شده نیز هست.

خانه کوهبُر، اثر مهدی علیزاده، با معرفی بابک شکوفی
 در ایران، بویژه در تهران، بناهای مسکونی ناب و زیبایی از
 سال‌های چهل به یادگار مانده که نماد کامل معماری مدرن و
 زیبای این سرزمین است. خانه کوهبُر، یکی از شاخص‌ترین
 نمونه‌های این نوع معماری است. پلان بندی زیبا، حجمی با
 ظرایف خاص و ویژه، اسکان دقیق بر توپوگرافی و شیب زمین و
 مصالح خودمانی با اجرایی مدرن، از خصلت‌های این بنا است.
 بنایی که با تلاش معماران توانسته به ثبت برسد و از تاراج
 «تراکم» و ساخت و سازهای سودجویانه در امان بماند.

کنسولگری ایران در فرانکفورت، اثر هادی میرمیران، با معرفی
فریده صائبی

فریده صائبی معتقد است این اثر تجسم ترکیب موفق از معماری ایران با فرهنگ کشور میزبان - آلمان - است. او در کنار ظرایف متعدد بنا، به معبری اشاره دارد که از دل سایت می‌گذرد و بنای کنسولگری را از بیگانگی با مردم و محیط می‌رهاند و به مرور تبدیل به «گذر هنر ایرانی» در این کشور می‌شود. شفافیت، طبیعت‌دوستی، صمیمیت، در کنار استفاده از آخرین دست‌آوردهای فناوری جهانی، از ویژگی‌های مهم این اثر برتر معماری است.

موزه بزرگ خراسان، اثر احمد میرفندرسکی، با معرفی
محمدحسن طالبیان

محمدحسن طالبیان می‌گوید، وقتی مرحوم میرفندرسکی گفت عمارت خورشید کلات نادری را دیده و کاملاً به این نتیجه رسیده که همان باید الگو و جوهر موزه خراسان باشد، همه پذیرفتند که معماری زیبای دیگری با استناد به حافظه تاریخی این سرزمین پهناور در حال تولد است. این اثر، ضمن تاسی به الگوی تاریخی خود، به بهترین شکل ممکن به نیازهای امروز پاسخ می‌دهد و نشانی از تفکر مدرن ایرانی است.

مرکز فرهنگی اصفهان (فرهنگسرای فرشچیان)، اثر فرهاد
احمدی، با معرفی احمد گشایشی

گشایشی معتقد است، این اثر، تمام ابعاد معماری ایران را در خود دارد. از حرمت آب تا صمیمیت فضاهای پشت بام. از تفاخر ورودی تا آرامش محیطی. معمار توانسته نیازهای یک مرکز هنری مدرن را در چارچوب الگوهای تاریخی معماری ایران پاسخ دهد و با طراحی درست معماری آب در کنار بنای آجری، لطافت زندگی ایرانی را تجسم بخشد. در این بنا هیچ شکل

سنتی غیر ضرور وجود ندارد و بهترین استفاده از حجم و فرم خالص انجام شده‌است.

انتخاب‌های مخاطبان

طبق روال معمول، از مخاطبین خواسته شده بود، به آثار معرفی شده امتیاز دهند. نود نفر از مخاطبین فرم‌های پر شده را به مجری برنامه برگرداندند. تعدادی از حضار هم در امتیازدهی شرکت نکردند یا فرم را برنگرداندند. جمع‌بندی نظرات این تعداد از مخاطبان، به شرح زیر است:

- ۱- تئاتر شهر، اثر علی سردار افخمی، ۷۸/۰۹ امتیاز
- ۲- کنسولگری ایران در فرانکفورت، اثر هادی میرمیران، ۷۷/۷۹ امتیاز
- ۳- دانشگاه امام صادق (مرکز مطالعات مدیریت)، اثر نادر اردلان (دفتر فرمانفرمائیان و همکاران)، ۷۵/۹۰ امتیاز
- ۴- خانه کوهبُر، اثر مهدی علیزاده، ۷۴/۴۶ امتیاز
- ۵- مرکز فرهنگی اصفهان، اثر فرهاد احمدی، ۷۰/۱۵ امتیاز
- ۶- شهرک شوشتر نو، اثر کامران دیبا، ۶۷/۲۶ امتیاز
- ۷- موزه بزرگ خراسان، اثر احمد میرفندرسکی، ۶۱/۷۹ امتیاز
- ۸- دفتر مرکزی ذوب‌آهن فولادشهر اصفهان، اثر جواد حاتمی، ۵۸/۷۳ امتیاز

حرف‌های مخاطبان

- × عموماً معماری در بستر فرهنگی اجتماعی بررسی شده، بهتر این می‌بینم در مورد معماری و اقتصاد نیز بحثی شکل بگیرد؛ اقتصاد در کالبد و هویت معماری. با تشکر. همچنین، یک پذیرایی مختصری صورت بگیرد، عالی است!
- × ادامه جلسات. حضور زیاد معماران تهران و ایران. تهیه سایت برای مطالب. تهیه کتاب‌های قابل دستیابی و ارزان.

× پروژه‌هایی انتخاب شود که به معماری ایران تاثیر داشته باشند. ترجیحا مدرن و ترسیم‌کننده. کارهای اساسی، مثلا شهری. مثل همین تئاتر شهر. حفظ بافت‌های تاریخی و راهکارهای جدید. . . .

× ارائه‌ها می‌تواند حرفه‌ای تر باشند.

× برنامه بسیار عالی است، در صورتی که بهترین معمار ایرانی را ارزش‌گذاری کنید و معمار شایسته انتخاب شود.

× امیدوارم در جلسات آتی، مشکل کمبود وقت برطرف شود.

× برای فعالیت ارزشمند و مفیدتان سپاسگزارم. فکر می‌کنم معرفی کار هر معمار توسط خودش هم گاهی می‌تواند اتفاق بیفتد.

× تشریف‌فرمایی معماران پرسابقه و گرانقدر موجب امتنان و خوشنودی بلاوصف اینجانب بوده و هست، ولیکن، معماران فعال در عرصه‌های نظری معماری قدری جای خالی‌شان به چشم می‌آید، نظیر جناب قیومی هندی، منوچهر معظمی و ایمان رئیسی و غیره. مسئله‌ای که بعنوان دغدغه این نشست‌ها مطرح و پیگیری می‌شود بسیار گرامی و محترم است؛ تنها ماحصل این نشست‌ها در انتها قدری برای این حقیر ناشناخته می‌نماید که قطعا با برنامه‌های جامع و حساب‌شده انجمن مفاخر معماری ایران همراه خواهد بود. . . . در هر صورت، پیوند بسیار لازم و مناسبی بین معماران جوان و کم‌تجربه و معماران کارکشته و صاحب‌نظر بوده و هست.

× لطفا در زمینه‌های دیگر معماری نیز سخنرانی و جلسات تشکیل دهید. برای مثال ایده‌پردازی برای طراحی معماری و آثار برتر معماران بزرگ جهان مثل ذاهای جدید. با تشکر از شما.

× این نشست‌ها، پس از پایان این دوره، در صورت امکان تداوم داشته‌باشد. چون در معرفی و شناخت بناهای شاخص موثر است.

× به نظر من، اطلاعات معرفی‌شده در این نشست، منسجم‌تر از نشست پیش بود. درخواست دارم فرم و چارت مشخصی به معماران داده شود تا اطلاعات درست‌تر و کامل‌تر بیان شود.

× لطفا در ایمیل‌هایی که می‌فرستید، اسم کتاب‌های معرفی‌شده را هم اعلام کنید.

× با تشکر از زحمات. اولاً از میهمانان تقاضا کنید بنا را فقط نقد کند و از توصیف بپرهیزند. دوما پروژکتور را عوض کنید، تصاویر غیرواضح و کم‌کیفیت است.

× تشکر فراوان از زحمات شما عزیزان. دست‌گرم‌تان را می‌فشاریم. راه بسیار مهمی آغاز شده. با تدوین و گردآوری مناسب این مجموعه، انشالله دستاوردی مهم در این راه باشد.

× نشست بسیار پربار و مفیدی است. نهایت تشکر و قدردانی از دست‌اندرکاران این نشست.

× اگر شرایطی فراهم آید که در این نشست‌ها که افراد نام‌آور معماری ایران گرد هم می‌آیند، با جوانان ارتباط بیشتری برقرار کنند، شرایطی فراهم شود تا کارها و پروژه‌های جوانان را ببینند، شاید استعداد‌های نو و جدیدی در این میان پیدا شود، بسیار عالی خواهد بود. یا این که حداقل ما را به سمت و سویی درست‌تر هدایت فرمایند.

× خیلی خوب می‌شد اگر بعد از اتمام نشست‌های «یکصدمعمار، یکصد انتخاب»، این‌گونه نشست‌ها ادامه یابد. حتی می‌توان از معماران دعوت نمود تا آثار طراحی‌شده توسط خودشان را معرفی نمایند.

× اگر از معماران غیر ایرانی نیز دعوت شود تا در این نشست‌ها حاضر شوند و از دید آن‌ها نیز آثار برگزیده معماری معاصر ایران را شاهد باشیم، خالی از لطف نخواهد بود. با سپاس.

× خواهشمند است پس از پایان پروژه‌های معاصر داخلی، به پروژه‌های معاصر خارجی نیز پرداخته شود. هم‌چنین در نحوه پوزانته پروژه، برنامه مشخص و چارچوبی ارائه شود تا استفاده مفیدتری از مطالب ممکن شود.

× زمان‌بندی برنامه و اختصاص دادن زمان‌های نامناسب به هر سخن‌ران، سبب شد تا تمامی شرکت‌کنندگان موفق به صحبت نشوند که ضعف بسیار بزرگی است. با توجه به این که این نشست، نشست اول نمی‌باشد، و می‌بایست طی این چهار دوره گذشته تجارب لازم به دست می‌آمد. با تشکر از توجه شما.

× به نظر این جانب، عدم زمان‌بندی مناسب جهت ارائه تمامی سخن‌ران‌های حاضر در پوستر، نشانه ضعف مدیریت بوده و امید است در نشست بعدی زمان‌بندی واقع‌بینانه‌تری داشته باشیم.

× عاجزانه، درخواست تداوم این جلسات و نشست‌ها را داریم تا معماران معاصری که در قید حیات هستند هرکدام خود بیایند و توضیحی برای آثار خود ارائه دهند.

× راهی است که باید رفت و راه خوبی خواهد شد.

× پیشنهاد می‌کنم معمارانی که کارشان در این همایش‌ها مطرح می‌شود بعد از خودشان دعوت شود که راجع به کارهایشان توضیح بدهند و در صورت تمایل خودشان نظر بدهند.

× از نشست اول تا کنون، همواره مشکل کمبود وقت معضل اصلی بوده‌است که گویا با کم کردن تعداد معماران معرف برطرف خواهد شد.

× یک جلسه رابه مناظره در رابطه با تعریف معماری اختصاص بدهید. . . بدیهی است تا تعریف کامل از معماری نداشته باشیم، معرفی ابزارها، روش‌ها و حتی نمونه‌های هنری، راه به جایی نخواهد بود.

مخاطبان دعوت می‌کنند:

مخاطبان نشست، در هر گام، علاقه خود به دعوت از معمارانی را اعلام می‌کنند. برخی از مخاطبان در نشست‌هایی نبوده‌اند و به همین سبب از معمارانی نام می‌برند که قبلاً دعوت شده‌اند و اثری را معرفی کرده‌اند. در این‌جا، معمارانی را نام می‌بریم که مخاطبان خواسته‌اند و در نشست‌های قبلی نبوده‌اند:

نادر اردلان، امیرپویا اصغری، کامران افشار نادری، حسین امانت، امیرحسین امینی، مهرداد ایروانیان، هومن بالازاده، سیدمحمد بهشتی، بهروز بیات، غلامرضا پاسبان حضرت، شهرام پوردیهیمی، علی‌رضا تغابنی، هادی تهرانی،

سیاوش تیموری، هوشنگ ثبوتی، فریار جواهریان، محمدرضا جودت، جواد حاتمی، کوروش حاجی‌زاده، عیسی حجت، مهدی حجت، سید منصور حسینی‌پور، سعید حقیر، رضا دانشمیر، داراب دیبا، محمود رازجویان، فریناز رضوی، اصغر ساعدسمیعی، نسرین سراجی، فرامرز شریفی، حسین شیخ‌زین‌الدین، بهرام شیردل، کامران صفامنش، لیلا عراقیان، مهدی علیزاده، سمیرا فداکاری، محمد فرضیان، فرشاد فرهی، سعیدفلاح‌فر، محمدمنصور فلامکی، شهاب کاتوزیان، عاطفه کرباسی، علی‌رضا کریم‌پور، فرشید موسوی، هادی ندیمی، یزدان هوشور، عباس یزدانفر.